

Brüssel, 2.3.2017
COM(2017) 202 final

KOMISJONI ARUANNE

EUROOPA PARLAMENDILE, EUROOPA ÜLEMKOGULE JA NÕUKOGULE

Kümnes aruanne ümberpaigutamise ja ümberasustamise kohta

1 Sissejuhatus

Alates 2015. aastast on Euroopa Komisjon vastuseks tõsisele põgenikekriisile teinud aktiivselt jõupingutusi, et võtta kasutusele tervikliku rändepoliitika kõik komponendid, nagu on nõudnud Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Parlament. See hõlmab nii lühi- kui pikaajalisi meetmeid alates väljastpoolt ELi pärinevate rändevoogudega tegelemisest ja ebaseadusliku Euroopasse ja Euroopa piires rändamise piiramisest kuni meie välispiiride tõhusa kontrollimiseni, eelkõige Euroopa Piiri- ja Rannikuvalve Ameti loomise kaudu, Euroopa ühise varjupaigasüsteemi reformimiseni ja tõhusamate seadusliku rände võimaluste pakkumiseni, mis hõlmab ka ELi ühise ümberasustamisraamistiku loomist.

Ajutised hädaolukorras ümberpaigutamise¹ ja -asustamise kavad² on liidu peamised vahendid rände paremaks haldamiseks ning peegeldavad vastutuse ja solidaarsuse põhimõtet praktikas. Koos kõigi teiste vajalike või juba olemasolevate meetmetega ebaseaduslike rändajate Euroopasse sissevoolu jätkusuutlikul viisil vähendamiseks on need kavad oluline osa laiemast olukorra kontrolli alla saamise strateegiast.

Ilma solidaarsuseta ei ole võimalik vastutust õiglaselt jagada. See põhimõte on komisjoni meetmete ja ettepanekute aluseks ja neid ei saa üks teisest eraldada. Vastavalt riigi- ja valitsusjuhtide Malta deklaratsioonile³ tuleb kõik ELi tervikliku rändekava elemendid ellu viia. Dublini määruse alusel toimuvat Kreekale üleandmist taasalustamist, mida komisjon soovitas teha alates 15. märtsist 2017, ei saa käsitleda eraldi kollektiivsest vastutusest, mis seisneb Kreeka poolt kogetava surve leevendamises nõukogu ümberpaigutamist käsitlevatest otsustest tulenevate kohustuste täitmise kaudu. Kuigi hädaolukorras ümberpaigutamise kavade täielik elluviimine on Kreekale ja Itaaliale avalduva surve leevendamiseks lühiajalises perspektiivis väga oluline, on väga tähtis samal ajal kiirendada tööd Euroopa ühise varjupaigasüsteemi, eelkõige Dublini määruse, reformimisel. Selline reform tagab, et Euroopa varjupaigapoliitika on õiglane ja tõhus ning põhineb vastutuse õiglasel jagamisel kõigi liikmesriikide vahel, hõlmates ka struktuurilisi vahendeid erakorralise koormusega toimetulekuks.

Kuigi 2016. aastal on rändajaid saanud märkimisväärselt vähem, on Kreeka jätkuvalt suure surve all, sest tema territooriumil asub endiselt ligikaudu 62 300 rändajat. Lisaks peab Kreeka suunama vahendeid EL-Türgi avalduse rakendamiseks ja tagama Türgist pärast 2016. aasta 20. märtsi Kreeka saartele liikunud ebaseaduslike rändajate igapäevase tagasisaatmise. Itaaliasse saabus 2016. aastal rekordarv inimesi – 181 436⁴, mis oli 18 %

¹ 2015. aasta septembris võttis ülemkogu vastu kaks õiguslikult siduvat otsust, millega loodi ajutine mehhanism ilmselt rahvusvahelist kaitset vajavate taotlejate ümberpaigutamiseks Itaaliast ja Kreekast. Kokku nähti ülemkogu esimese ja teise otsusega ette 39 600 isiku ümberpaigutamine Itaaliast ja 66 400 isiku ümberpaigutamine Kreekast. ELi ja Türgi avalduse järelmeetmena võeti 2016. aasta septembris vastu otsus, mis käsitles liikmesriikide vahel veel jagamata 54 000 kohta. Otsusega muudeti need kättesaadavaks selleks, et süürlasi seaduslikult Türgist ELi vastu võtta. Seni on liikmesriigid teatanud oma kavatsusest võtta neist 54 000st Türgis asuvast süürlasest seaduslikult vastu 34 000, sealhulgas ümberasustamise kaudu. Nõukogu 2015. aasta septembris vastu võetud teise otsuse, mis käsitleb 120 000 varjupaigataotlejat, on Ungari ja Slovakkia kohtus vaidlustanud ning see on põhjustanud palju vaidlusi. Kohtuotsust on oodata 2017. aastal

² 2015. aasta juulis leppisid liikmesriigid ja Dublini õigustikuga assotsieerunud riigid kokku 22 504 väljastpoolt ELi pärineva rahvusvahelist kaitset vajava inimese ümberasustamises.

³ <http://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2017/01/03-malta-declaration/>

⁴ Allikas: Itaalia siseministeerium.

rohkem kui 2015. aastal, ja kellest 14 % olid saatjata alaealised. Hiljuti Itaalia poolt kavandatud meetmed⁵ suurendamaks jõupingutusi nende rändajate tagasisaatmiseks, kellel pole õigust ELi jääda, on teretulnud ja tuleks kiiresti ellu viia. Ümberpaigutamine peaks leevendama Itaalia kogetavat survet, jagades ilmselgelt rahvusvahelist kaitset vajavate rändajatega tegelemisel.

Komisjon on ümberpaigutamise- ja ümberasustamiskavade täitmise kohta igakuiselt aru andnud. Ümberasustamisel tehtud edusammud on paljulubavad, kuid sama ei saa öelda ümberpaigutamise kohta, mille puhul on edasiliikumine olnud aeglane. Ümberpaigutamiskohustuste kiire täitmise ergutamiseks ja arvestades kohapealset olukorda, seadis⁶ komisjon konkreetse eesmärgid, et tagada kõigi Itaalias ja Kreekas asuvate ning selleks õigust omavate inimeste tõhus ja sujuv ümberpaigutamine nõukogu otsuses sätestatud tähtaja jooksul. Komisjoni on kahepoolset kutsunud liikmesriike üles suurendama oma jõupingutusi eesmärkide saavutamisel ja eriti kohustuste täitmisel. Need liikmesriigid ja assotsieerunud riigid, kes juba ümberpaigutamise aktiivselt tegelevad, on reageerinud positiivselt ning edastanud komisjonile oma igakuised kavad. Kuid vähem aktiivsetelt liikmesriikidelt on saadud mitmesugust tagasisidet.

Kõik eeltingimused ümberpaigutamise õnnestumiseks on olemas ning nende abil saavad liikmesriigid seatud eesmärgid saavutada. Mitu liikmesriiki ja assotsieerunud riiki näitavad selles eeskuju. Teised peavad seda eeskuju järgima. Kõigi selleks õigust omavate isikute ümberpaigutamine Itaaliast ja Kreekast oleks saavutatav 2017. aasta septembriks, kui kõik liikmesriigid oma kohustusi järgiksid ja täidaksid. Euroopa Liidu tervikliku rändepoliitika selles olulises küsimuses käegakatsutavate tulemusteni jõudmiseks on praegu olulised kõigi liikmesriikide intensiivsemad ja koordineeritud jõupingutused ning kõigi osaliste vaheline tõhus koostöö, millele on üles kutsunud riigipead ja valitsusjuhid.

2 Ümberpaigutamine

Kuigi ümberpaigutamise tempo on järk-järgult kiirenenud ning alates 28. veebruarist on ümber paigutatud 13 546 isikut (9 610 Kreekast ja 3 936 Itaaliast), on see vähem kui 14 % nõukogu poolt seni jaotatud seaduslikest kohustustest (106 000 nii Itaalia kui ka Kreeka jaoks). Praeguse tempo juures on ümberpaigutatud inimeste arv 2017. aasta septembriks seatud kohustustest veel kaugel.

Kõige rohkem taotlejaid on seni ümber paigutanud **Prantsusmaa** (2 758), järgnevad **Saksamaa** (2 626) ja **Madalmaad** (1 486). Kuid nagu nähtub lisades esitatud andmetest, on praegu oma kohustuste täitmisega nii Itaalias kui ka Kreekas graafikus vaid kaks liikmesriiki: **Malta** ja **Soome**. Ka **Luksemburg ja Portugal** teevad jõudsalt edusamme oma Kreeka ja Itaaliaga seotud kohustuste täitmisel. Samuti **assotsieerunud riigid** liiguvad oma

⁵ Decreto-Legge 17 febbraio 2017, n. 13, Disposizioni urgenti per l'accelerazione dei procedimenti in materia di protezione internazionale, nonche' per il contrasto dell'immigrazione illegale. (GU Serie Generale n.40 del 17-2-2017). Avaldatud GURI-s nr 40, 17.2.2017 ja jõustus 18.2.2017.

⁶ COM(2016) 791 final. Komisjon kavandas kaheastmelise järkjärgulise lähenemisviisi, mis võimaldaks liikmesriikidel oma jõupingutusi planeerida ja koordineerida ning tagada suutlikkuse järkjärgulise suurenemise, et vältida logistilisi kitsaskohti. Esmalt tuleks suurendada Kreekast ümberpaigutatavate isikute arvu 1000lt isikult kuus 2000ni kuus ja Itaaliast puhul 400lt kuus 1000ni kuus ning teiseks suurendada alates 2017. aasta aprillist Kreekast ümberpaigutatavate arvu 2000lt kuus 3000ni kuus ning Itaalia puhul 1000lt kuus 1500ni kuus.

ümberpaigutamiskohustuste täitmisel üldiselt hästi edasi, kuigi nad osalevad kavas vabatahtlikult. **Rootsi** teeb ettevalmistusi, et täita oma ümberpaigutamiskohustused nii Itaalia kui ka Kreeka osas ajavahemikus 2017. aasta juunist septembrini.

Kahjuks on olukord teiste liikmesriikide osas pettumust valmistav. **Ungari, Austria ja Poola** keelduvad endiselt ümberpaigutamiskavas osalemast. **Tšehhi Vabariik** ei ole alates 2016. aasta maist lubadusi esitanud ning ei ole kedagi ümber paigutanud 2016. aasta augustist saadik, olles seega ümber paigutanud alla 1 % oma kvoodist. **Bulgaaria, Horvaatia ja Slovakkia** on teinud väga vähe ümberpaigutamisi (ümber paigutatud 1 % – 2 % oma kvoodist).

Lisaks on ka **Belgia, Hispaania ja Saksamaa** hoolimata oma hiljutistest ümberpaigutamise kiirendamiseks tehtud jõupingutustest praeguseks ümber paigutanud umbes 10 % oma kvoodist ning Hispaania ei ole igakuiselt lubadusi esitanud. Samuti on mõne algselt väga aktiivse liikmesriigi osalus aeglustunud ning neid kutsutakse üles jätkama oma eelnevas tempos.

Kreeka

Lisaks 9000 isikule, kes on juba ümber paigutatud, viibib Kreekas praegu ümber 20 000 ümberpaigutamisele õigust omavat inimest. ELi ja Türgi avalduse rakendamise jätkudes eeldatakse rändeolukorra jätkuvat stabiilsust. **Praeguse ümberpaigutamistempo juures, milleks on ligikaudu 1 000 inimest kuus, on 2017. aasta septembriks Kreekast ümber paigutatud umbes 16 400 inimest, mis on 57 % kõigist ümberpaigutamise tingimustele vastavatest isikutest⁷. See ei ole surve leevendamiseks piisav.**

Kui saavutatakse Euroopa Ülemkogu⁸ kinnitatud ühises tegevuskavas⁹ seatud eesmärk, milleks on 3000 isikut kuus, on 2017. aasta septembriks ümber paigutatud 28 400 – 30 400 inimest. Kui see eesmärk saavutatakse, on tõenäoline, et enamik Kreekas asuvaid eeldatavalt ümberpaigutamistingimustele vastavaid rändajaid on ümber paigutatud ning saavutatakse 2015. aasta septembris vastu võetud erakorralise meetme põhieesmärk.

Vaid mõned riigid (**Eesti, Iirimaa, Leedu, Läti, Luksemburg, Malta Portugal ja Soome**) on Kreekast ümberpaigutamise kohustuste täitmisega graafikus. Seetõttu on eesmärkide saavutamine võimalik ainult siis, kui kõik liikmesriigid esitavad lubadusi ja teostavad üleviimisi kindla igakuise määra alusel ning vastavalt oma kvoodile. Eelkõige peaksid need liikmesriigid, kes ei ole ümber paigutanud ühtki isikut või on paigutanud ainult mõned (**Tšehhi Vabariik, Ungari, Horvaatia, Austria, Poola ja Slovakkia**), hakkama seda viivitamatult tegema. Ka **Hispaania** peaks esitama lubadusi ja teostama ümberpaigutamisi kuupõhiselt vastavalt oma kvoodile ning **Bulgaaria, Küpros, Leedu, Luksemburg, Portugal, Rumeenia ja Sloveenia** peaksid hakkama taas kuupõhiselt lubadusi esitama ja ümberpaigutamisi teostama. Ka **Belgia**, kes hiljuti väljendas oma tahet ümberpaigutamist kiirendada, ja **Saksamaa** peaksid suurendama oma igakuiste lubaduste ning ümberpaigutamiste arvu vastavalt oma kvoodile. **Prantsusmaa ja Madalmaad** peaksid jätkama vähemalt oma praeguste igakuiste jõupingutustega samal tasemel ning sedasama

⁷ Pärast registreerimismenetluse lõppu on aprillis oodata täpsemaid andmeid.

⁸ <http://www.consilium.europa.eu/et/press/press-releases/2016/12/15-euco-conclusions-final/>

⁹ COM(2016) 792 (final), I lisa.

peaksid tegema ka need liikmesriigid ja assotsieerunud riigid, kes on oma kohustuste täitmisega graafikus. Kõik liikmesriigid peaksid pakkuma rohkem ümberasustamiskohti saatjata alaealiste, sealhulgas abielus alaealistele, näitama üles rohkem paindlikkust ning võtma enda kanda õiglase osa haavatavate rändajate juhtumeid.

Nende eesmärkide saavutamine sõltub suures osas ümberpaigutamise sihtliikmesriikidest, sest Kreeka ja ELi ametid ning kava rakendamisega seotud rahvusvahelised organisatsioonid on teinud kõik vajaliku selleks, et ümberpaigutamine toimiks. **Kreeka** on ellu viinud enamiku komisjoni poolt igakuistes aruannetes esitatud soovitustest, mis hõlmavad peamiselt kõigi rändajate, sealhulgas ümberpaigutamise tingimustele vastavate rändajate kiiret registreerimist Euroopa Varjupaigaküsimuste Tugiameti (EASO) ja ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ameti (UNCHR) abiga – Kreeka registreerib kõik praegu Kreekas asuvad rändajad 2017. aasta märtsiks (kuu aega varem algselt kavandatud). **EASO** rakendab uut tegevuskava, mis võimaldab palgata ajutisi töötajaid tagamaks pidevat ekspertide lähetamist, ning see panus on otsustava tähtsusega ümberpaigutamistaotluste kvaliteedi tagamisel ning Kreeka varjupaigateenistuse noorte töötajate toetamisel. Tänu **UNHCR** ja **Rahvusvahelise Migratsiooniorganisatsiooni (IOM)** koordineeritud toetusele on ümberpaigutamise protsess muutunud üha tõhusamaks. UNCHR toetas suuremahulise eelregistreerimismenetluse väljatöötamist ja ümberpaigutamist taotlevate isikute asjakohast majutamist ning IOM tagab, et kõik taotlejad läbivad tervisekontrolli ja saavad sihtkohta tutvustavat lahkumiseelset tuge, näidates üles paindlikkust liikmesriikide poolt kehtestatud paljude tingimuste osas ning pidevalt oma suutlikkust parandades.

Itaalia

2016. aastal saabus Itaaliasse 20 700 eritrealast, kuid praeguseks on Itaalia ametiasutused ümberpaigutamiseks registreerinud vaid 5 300 – 5 800 isikut. **Praeguse ümberpaigutamistempo juures (ligikaudu 750 inimest kuus) on 2017. aasta septembriks Itaaliast ümber paigutatud kokku umbes 9 200 inimest, mis on 44 % neist, kes võiksid praegu ümberpaigutamise tingimustele vastata¹⁰. See ei ole surve leevendamiseks piisav. Lisaks võib see tulevase rändesurve valguses muutuda.**

Kui saavutatakse eesmärk 1 500 isikut kuus, on 2017. aasta septembriks ümber paigutatud 11 200 – 14 200 inimest.

Vaid kaheksa riiki (**Saksamaa, Prantsusmaa, Malta, Madalmaad, Norra, Soome, Portugal ja Šveits**) tegelevad inimeste Itaaliast ümberpaigutamisega täiel määral. Teised liikmesriigid (**Belgia, Horvaatia, Läti, Rumeenia ja Hispaania**) on seni ümber paigutanud vaid mõned inimesed. Teised (**Küpros, Horvaatia, Luksemburg, Rumeenia, Sloveenia ja Hispaania**) ei ole kuupõhiseid lubadusi esitanud. Paljud liikmesriigid ei ole Itaaliast ümber paigutanud veel ühtki isikut (**Bulgaaria, Tšehhi Vabariik, Eesti, Iirimaa, Ungari, Leedu, Austria, Poola ja Slovakkia**).

Seetõttu peavad eesmärkide saavutamiseks kõik liikmesriigid esitama lubadusi ja teostama üleviimisi kindla igakuise määra alusel ning vastavalt oma kvoodile. Europoli ja Itaalia ametiasutustega on sõlmitud kokkulepped erakorraliste täiendavate turvakontrollide, sealhulgas julgeolekuküsitluste lihtsustamiseks. Vähem aktiivsed liikmesriigid, kes on siiani

¹⁰ Praegu Itaalias viibivate ümberpaigutamise tingimustele vastavate isikute arv ei ole täielikult teada.

oma madalat ümberpaigutamise määra põhjendanud turvalisuse kaalutlustega¹¹, peaksid seega oma jõupingutusi viivitamatult kiirendama. Samal ajal peaksid liikmesriigid, mida taotlejad halvemini teavad, parandama teabe, sealhulgas kultuuri tutvustava toe pakkumist.

Omalt poolt peaks **Itaalia** näitama üles rohkem paindlikkust seoses täiendavate Europoli julgeolekuküsitluste võimaldamise põhjustega. Lisaks peaks Itaalia võimalikult kiiresti ja järjepidevalt tuvastama ja ümberpaigutamiseks registreerima kõik tingimustele vastavad isikud. Selleks peaks Itaalia suurendama Dublini üksuses taotlusi menetlevate töötajate arvu, vajaduse korral ESAO abiga, kaasates juba olemasolevaid EASO mobiilseid rühmi, kes registreerivad ümberpaigutamise tingimustele vastavaid rändajaid väljaspool algseid ümberpaigutamispunkte. Lisaks peaks Itaalia koondama taotlejad vähestesse ümberpaigutamiskeskustesse, vähemalt menetluse viimastel etappidel. See muudaks lahkumiseelse etapi, sealhulgas vajalikud tervisekontrollid ja kultuuri tutvustavad üritused, tõhusamaks ning aitaks vähendada põgenemisohtu, sest taotlused vaadataks läbi kiiremini. Samuti peaks Itaalia kiiremas korras selgitama menetlusi saatjata alaealiste ümberpaigutamiseks (sealhulgas eestkostja määramise lihtsustamiseks), võtma vastu EASO juhised ja täiendava toe ning looma menetluste kiirendamiseks ühe või mitu sihtotstarbelist ümberpaigutamispunkti saatjata alaealistele.

Nii Kreekat kui ka Itaaliat puudutavate eesmärkide saavutamiseks on oluline, et:

- kõik liikmesriigid esitavad lubadusi ja teostavad üleviimisi stabiilse igakuise määra alusel vastavalt oma kvoodile, peavad kinni ümberpaigutamispõhjustes nõutavast vastamise ajast ning parandavad oma vastuvõtu- ja integratsioonisüsteeme, et vältida viivitusi üleviimises, ning kasutavad ELi vahendid täielikult ära;
- ükski liikmesriik ei tohi hakata valima endale meelepäraseid kandidaate või omavoliliselt otsustada, kas ümberpaigutamistaotlus vastu võtta. Tagasilükkamise põhjused võivad olla ainult need, mis on sätestatud nõukogu otsustes;
- Itaalia tuvastab ja registreerib ümberpaigutamiseks kiiresti kõik saabuval tingimustele vastavad rändajad, näitab üles suuremat paindlikkust seoses Europoli julgeolekuküsitluste põhjendustega, koondab taotlejad menetluse viimasteks etappideks vähematesse sihtotstarbelistesse vastuvõturajatistesse ning alustab saatjata alaealiste ümberpaigutamist võimalikult kiiresti.

3 Ümberasustamine

Ümberasustamisel on tänaseks tehtud märkimisväärsed edusamme ning üle poole 20. juuli 2015. aasta järel dustes kokkulepitud 22 504 ümberasustamisest on juba toimunud. Alates 6. veebruarist 2016 on ümber asustatud 454 inimest, peamiselt Türgist, Jordaaniast ja Liibanonist. 27. veebruariks 2017 on ümber asustatud **14 422** inimest 21 riiki (**Austriasse, Belgiasse, Eestisse, Hispaaniasse, Irimaale, Islandile, Itaaliasse, Leedusse, Liechtensteini, Lätisse, Madalmaadesse, Norrassa, Portugali, Prantsusmaale, Rootsi, Saksamaale, Soome, Šveitsi, Taani, Tšehhi Vabariiki ja Ühendkuningriiki**). Eesti, Iirimaa, Madalmaad, Soome, Rootsi ja Ühendkuningriik ning assotsieerunud riigid: Island, Liechtenstein ja Šveits on oma lubadused juba täitnud.

¹¹ Eesti ja Iirimaa esitasid ühe korra lubaduse, kuid kuna neil ei lubatud siis teha turvalisusega seotud küsitlusi, ei ole nad seni rohkem lubadusi esitanud. Lisaks lükkas ka Leedu Itaalia saadetud esimesed ümberpaigutamistaotlused tagasi; ehkki Leedu on esitanud lubadusi peaaegu iga kuu, ei ole Itaalia enam ühtegi ümberpaigutamistaotlust saatnud.

Enamik kavas osalevaid riike märkis, et nende ümberasustamisalane tegevus oli suunatud peamiselt, kuid mitte ainult Jordaania, Liibanoni ja Türgis viibivatele süürlastele. Nad on tegelenud ka süürlaste Türgist ümber asustamisega vastavalt ELi ja Türgi 2016. aasta 18. märtsi avaldusele.

Alates 4. aprillist 2016 on Türgist ELi-Türgi avalduse 1:1 mehhanismi ümberasustamise osa alusel asustatud ümber **3 565** süürlast. Kokku on selle mehhanismi raames viimasest aruandeperioodist saadik ümber asustatud 467 inimest ja kõigi ülejäänud lubadustega on hõlmatud 12 108 inimest. 1:1 mehhanismi alusel on asustatud isikuid ümber **Belgiasse, Eestisse, Hispaaniasse, Itaaliasse, Leedusse, Luksemburgi, Lätisse, Madalmaadesse, Portugali, Prantsusmaale, Rootsi, Saksamaale ja Soome**. Lisaks on **Norra** praeguseks pärast 4. aprilli¹² ümber asustanud 150 süürlast Türgist.

Liikmesriigid, kes pole veel kedagi 2015. aasta 20 juuli järelduste alusel ümber asustanud, ning need, kes ei ole oma eesmärki veel saavutanud, peaksid oma jõupingutusi kiirendama. Eelkõige peaksid liikmesriigid, kes ei ole käimasolevate ELi tasandi kavade alusel veel ümberasustamisi teostanud (**Bulgaaria, Küpros, Kreeka, Horvaatia, Malta, Poola, Rumeenia, Slovakkia ja Sloveenia**), ning **Tšehhi Vabariik, Taani ja Portugal**, kes ei ole mitme kuu jooksul teatanud mingitest edusammudest, oma jõupingutustele rohkem tähelepanu pöörama.

4. Edasine tegevus

Aasta aega on komisjon esitanud aruandeid iga kuu, et edendada nõukogu ümberpaigutamist käsitlevate otsuste rakendamist tihedas koostöös Itaalia ja Kreeka, liikmesriikide, ELi ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonidega. Ümberpaigutamiseks vajalikud tingimused ja infrastruktuur on nüüd täielikult paigas. Loodud on esmase vastuvõtu keskused, ümberpaigutamist lihtsustavad menetlused on paigas ning ELi ametid ja rahvusvahelised organisatsioonid tegutsevad käsikäes Itaalia ja Kreekaga tõeliselt euroopalikul viisil ja toimivate meeskondadena.

Kuid ümberpaigutamise tulemused edukat ettevalmistamist ei peegelda. Kuigi ümberpaigutamisel on tehtud edusamme, on need olnud paigutised ja ebaühtlased. Ühiste jõupingutuste tulemusena kiirenes ümberpaigutamine järk-järgult kuni 2016. aasta septembrini, kuid vaid vähesed liikmesriigid on oma nõukogu otsustest tulenevate kohustuste täitmisega graafikus. Praeguse tempo juures on ümberpaigutatud inimeste koguarv 2017. aasta septembriks seatud eesmärkidest veel kaugel. Järgnevatel kuudel on aeg, et kõik liikmesriigid suurendaksid oluliselt igakuiste üleviimiste arvu.

Nõukogu otsuste vastuvõtmise ajal 2015. aasta septembris kehtestas nõukogu kaheaastase tähtaja, mida peeti erakorralise mehhanismi jaoks piisavaks. Seitseteist kuud pärast otsuste rakendamise alustamist **on nii Kreeka kui ka Itaalia endiselt tugeva surve all ning ümber on paigutatud alla 14 % inimestest. On väga oluline, et kõik liikmesriigid suurendaksid viivitamatult oma jõupingutusi ning saavutaksid igakuised ümberpaigutamise**

¹² Ehkki Norra rakendab 1:1 ümberasustamiskava raames Türgiga kokku lepitud ümberasustamise puhul standardset töökorda, ei võrrelda selle kava raames Norrasse ümber asustatud isikute arvu Kreekast tagasi saadetavate süürlaste arvuga.

eesmärgid, milleks on vähemalt 3 000 ümberpaigutamist Kreekast ning vähemalt 1 500 ümberpaigutamist Itaaliast. Kreeka eesmärgi kinnitas Euroopa Ülemkogu. Need eesmärgid peavad tagama kõigi praegu Itaalias ja Kreekas viibivate tingimustele vastavate isikute ümberpaigutamise tõhusalt ja õigeaegselt, vältides tegevuslikke ja logistilisi kitsaskohti, mis võivad tekkida, kui enamik ülejäänud ümberpaigutamisi tuleks teostada viimastel kuudel enne septembrit. Itaalia, Kreeka ja ELi ametid ja rahvusvahelised organisatsioonid on eesmäärke silmas pidades oma suutlikkust suurendanud. Nad on ettevalmistunud ja valmis oma igakuiseid eesmäärke saavutama. Just Kreekas ootab praegu ümberpaigutamist 9 000 inimest, kuid ei ole esitatud piisavalt lubadusi. Nüüd peavad ka liikmesriigid oma kohustused täitma.

Ümberpaigutamiskava edu mõõdetakse selle järgi, kas kõik ümberpaigutamistingimustele vastavad isikud on tegelikult teise liikmesriiki üle viidud, nagu on ette nähtud nõukogu otsustega, ja kas kõik liikmesriigid osalevad kavas aktiivselt ja lojaalse koostöö vaimus. **Arvestades praegu Kreekas ja Itaalias viibivate isikute arvu, on kõigi eeldatavasti tingimustele vastavate inimeste ümberpaigutamine 2017. aasta septembriks võimalik ja teostatav.** Nüüd on aeg riigipeade või valitsusjuhtide üleskutsed ellu viia.

Komisjon kutsub ELi Nõukogu eesistujariik Maltat ja liikmesriike üles märtsi lõpus toimuval justiits- ja siseküsimuste nõukogu istungil järgima komisjoni soovitusi ja eesmäärke ning tagama, et enne 2017. aasta septembrit suureneks ümberpaigutamiste määr koordineeritud viisil.

Kui liikmesriigid ei suurenda kiiresti ümberpaigutamiste arvu ning kui surve Kreekale ja Itaaliale ei leevene, ei kõhkle komisjon kasutamast talle aluslepingutega antud volitusi.

Ümberpaigutamiskava puuduliku rakendamise tulemuseks ei ole mitte ainult Kreekale ja Itaaliale avalduva rändesurve leevendamise ebaõnnestumine, vaid see mõjutab negatiivselt ka teisi aspekte, mis on seotud rände- ja pagulaskriisi tervikliku haldamisega ELi poolt. Vastavalt nõukogu otsustele ei lõpe liikmesriikide õiguslikud kohustused mingil juhul 2017. aasta septembriga. Seetõttu peavad liikmesriigid neis otsustes sätestatud ümberpaigutamismenetlused tingimustele vastavate kandidaatide jaoks lõpule viima mõistliku aja jooksul pärast seda.

Paralleelselt peaksid liikmesriigid jätkama oma ümberasustamiskohustuste täitmist; eelkõige peaksid need, kes pole veel kedagi ümber asustanud, ning need, kes ei ole oma 20. juuli 2015. aasta järel dustes seatud eesmärki veel saavutanud, oma jõupingutusi kiirendama.